

De Sagsøgte har anført, at Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund, som stiftedes i 1900, med stadig stigende Tilslutning nu har ca. 23 000 Medlemmer, og at Forbundet i Øjeblikket har løbende ca. 230 Overenskomster med forskellige Virksomheder.

Af det i Sagen oplyste fremgaar det, at der gentagne Gange i Aarene 1917—22 er afsluttet saadanne Overenskomster gennem Arbejdsgiverforeningen, som ogsaa da havde en særlig Afdeling for Arbejdsgivere, der var Medlemmer for deres Handels- og Kontormedhjælper, samt at der i 1920 blev afsluttet en Hovedoverenskomst mellem Arbejdsgiverforeningen og Centralorganisationen af danske Handels- og Kontormedhjælperforeninger. Denne Hovedoverenskomst bortfaldt i 1923 sammen med den fornævnte særlige Afdeling af Arbejdsgiverforeningen, og der afsluttedes derefter en Hovedoverenskomst mellem Dansk Principalforenings Sektion B., som nu ikke henhører under Arbejdsgiverforeningen, og Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund. Saavel Hovedoverenskomsten af 1920 som den sidstnævnte Hovedoverenskomst indeholder — henholdsvis i § 2 og i § 6 — Regler om Strejke og Lockout — derunder særlig om Varslet for Iværksættelsen af Arbejdsstandsningen — ganske svarende til Bestemmelserne i Punkt 2 i den mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund den 5. September 1899 indgaaede Overenskomst, det saakaldte „Septemberforlig“. Det hedder derhos udtrykkelig i begge Hovedoverenskomster i Tilslutning hertil, at „i Tilfælde af en saaledes lovlig varslet Arbejdsstandsning suspenderes alle Enkeltmands-Aftaler og Kontrakter paa Tid“. Endvidere findes der i de to Hovedoverenskomster — henholdsvis i § 5 og i § 3 — Bestemmelser om overordnede Medhjælper m. fl. i Lighed med Reglerne i „Septemberforliget“s Punkt 5 om fastlønnede Formænd og Arbejdsledere.

Hvad nu først angaar de Sagsøgte Anbringende, at deres kontraktmæssige Pligt til at give Opsigelsesvarsel i hvert Fald er opfyldt ved det af Forbundet givne Strejkevarsel, skal Retten, uden — saaledes som Sagen er forelagt — at tage særlig Stilling til dette Spørgsmaal for hver enkelt af de Sagsøgte Vedkommende, bemærke, at der maa gives Sagsøgerne Medhold i, at de Sagsøgte, set som en Helhed, ifølge det mellem Selskabet og dem bestaaende Kontraktforhold, derunder særlig hvad der er oplyst om Arbejdets Art og for flere af de Sagsøgte Vedkommende deres Alder og Anciennitet, maa være forpligtede til at give Sagsøgerne et Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder — ikke blot som af de sagsøgte hævdede 14 Dage — til den 1ste i en Maaned, Herefter bliver der ikke Spørgsmaal om at anse Strejkevarslet som lovligt Opsigelsesvarsel.

Som af Sagsøgerne anført kan det ikke antages at følge af Sagens Natur, at en af den dertil kompetente Organisation etableret kollektiv Arbejdsnedlæggelse maa fortrænge et særligt kontraktmæssigt Opsigelsesvarsel. Spørgsmaalet er herefter, hvorvidt det Opsigelsesvarsel, som er hjemlet ved det mellem Sagsøgerne og de Sagsøgte bestaaende Kontraktforhold er fortrængt ved en kollektiv Overenskomst. Da der ikke foreligger nogen særlig saadan Overenskomst, som omfatter Sagens Parter, bliver der kun Spørgsmaal om, hvorvidt der i „Septemberforliget“ er Hjemmel til, at de foreliggende Enkeltmands-Kontrakter suspenderes.

Sagsøgerne har med Hensyn hertil stærkt betonet Betydningen af Overholdelsen af saadanne Kontrakter og fremhævet, at det hverken samfundsmæssigt set eller af Hensyn til de kontraherende Parter er af væsentlig Betydning, at en Arbejdskonflikt kommer i Gang hurtigst muligt, d. v. s. med Tilsidesættelse af de individuelle Opsigelsesvarsler.

Sagsøgerne erkender, at der, uanset „Septemberforliget“s Mangel paa Bestemmelser herom, og uanset at man bør iagttage Forsigtighed ved Fortolkningen af denne under særlige Forudsætninger afsluttede Overenskomst, kan ske en Udvidelse af Forligets Omraade ved en Organisations Tiltræden deraf; men Sagsøgerne har fremhævet, at en saadan Organisations Indtræden maa anses forudset og forudsat ved Oprettelsen af „Septemberforliget“.

Efter Sagsøgernes Mening maa imidlertid „Septemberforliget“ saavel efter sin Ordlyd som efter Hensigten med det antages i Mangel af anden udtrykkelig Aftale udelukkende at angaa Arbejdere i teknisk Forstand (Værkstedsarbejdere), men ikke Kontormedhjælper (intellektuelle Arbejdere), for hvem det ikke er egnet til at anvendes, dels som Følge af de særlige Hensyn, der gør sig gældende paa Grund af Kontorarbejdets Beskaffenhed (fortroligt Arbejde, Tillidsarbejde, Kontrolarbejde o. s. v.), dels fordi det i „Septemberforliget“ fastsatte kollektive Varsel (Strejke- og Lockoutvarsel) er for kort til at bringes til Anvendelse i de nævnte Arbejdsforhold.

Dernæst maa det efter Sagsøgernes Anbringende være en Forudsætning for Udvidelsen af „Septemberforliget“s Gyldighed til nye Grupper af Arbejdere, at disse i hvert